100 جىلدىق كۇرەس جولىندا جاڭا ساپارغا اتلانايلىق

جۇڭگو كوممۇنىستەرنىڭ رۇحانىي شەجىرەسى

تيانشان الابنا تامىر تارتىپ، قۇبا ئۆز، جاپان دالادا شارۋاشلىق قۇرىپ، ورنىقتىلىقتى قورغاۋدى، شەكارانى كۈزەتۈدى ماقسات ەتتى

جاستىق جالىنىمەن بيگتۇان رۇحىن سومدادى

□ انار بۇلت / شينجياڭ گازەتىنىڭ ئەتلىسى ميھرگۈل ئوپۇر

جاز بەن كۈز ئولاراسىندا شىنجىزى سىندى وسى اسكەرى تىك يگەرۋ قالاسى وزگەشە باۋرامدىلىعىن ايگىلەپ تۇر. شىنجىزى قالاسىنداعى اسكەرى تىك يگەرۋ مادەنيەت الاڭىنىڭ قارسى جاعىندا شينجياڭ بيگتۇان اسكەرى تىك يگەرۋ مۇراجايى جىم ـ جىرت اسقاق بويى سوزىپ تۇر، ساراي نىشىندەگى سۇرەتتەر، ناقتى زاتتار ادامدارعا بيگتۇاندىقتاردىڭ قاجىرلىلىقپەن شارۋاشلىق قۇرۋ، تىك يگەرىپ، شەكارانى كۈزەتۈدەي اسقاق سەزىمگە تولعان جىلداردان سىر شەرتۈدە.

70 نەشە جىلدىڭ الدىندا، جاڭا جۇڭگو قۇرىلعاندىعىنىڭ سالىۋت ئۇنى نىشىندە جۇڭگو حالىق ازاتتىق ارمياسى شينجياڭعا شەرۋ تارتىپ، تيانشان الابىندا شت جاڭا ئىبر پاراق اشتى. 1954 ـ جىلى 10 ـ ايدا پارتيا ورتالىق كوميتەتى جۇڭگو حالىق ازاتتىق ارمياسىنىڭ شينجياڭدا تۇراتىن اسكەرى بولىمدەگىلەرىنىڭ كوپ سانىدىلارىنىڭ سول جەردە توپتىق كاسىپ اۇستىرىپ، شينجياڭ ئوندىرىس ـ قۇرىلىس بيگتۇانىن ۇيىمداستىرىپ قۇرۇدى ۇيعاردى. بۇل پارتيا ورتالىق كوميتەتىنىڭ ەل باسقارىپ، حالقتى تىنىشتىققا كەلدىرۇدەگى ستراتەگيالىق ورنالاستىرۇى، مەملەكەتتىك شەكارا ئوڭىردى جونگە سالۇدى نىعايتۇداعى ماڭىزدى جالپى جوباسى، ول جاڭا جۇڭگونىڭ تىك يگەرىپ، شەكارانى كۈزەتۈدەگى جاڭا تاراۋىن اشتى.

وسىدان كەيىن توپ ـ توپ تاڭداۋلى جۇڭحۇا ۇلانداري جان ـ جاقتان شەكارا وڭىرگە كەلدى، ولار قالىڭ اسكەرى تىك يگەرۋشى جاۋىنگەرلەرمەن قول ۇستاسىپ، ئىبر نيەتتە بولىپ، جاستىق جالىندارىن قۇبا تۇزگە، جاپان دالاعا ارناپ، ارەكەتتەرى ارقىلى "وتاندى قىزۇ ئسۇيۇ، قالتقىسز ۇلەس قوسۇ، قاجىرلىلىقپەن شارۋاشلىق قۇرۇ، ئورىس اشا العا ىلگەرىلەۋدى" نەگىزگى مازمۇن ەتكەن بيگتۇان رۇحىن سومدادى.

بيگتۇان رۇحى جۇڭگو كوممۇنىستەرنىڭ رۇحانىي شەجىرەسىنىڭ ماڭىزدى قۇرامداس بولىگى. 2020 ـ جىلى 9 ـ ايدا باس شۇجي شي جينپيڭ 3 ـ رەتكى ورتالىقتىڭ شينجياڭ قزمەتى جونىندەگى اڭگىمە ماجلىسىندە بىلاي دەپ باسا دارىپ تەدى: "ۇلت رۇحى مەن ئداۋىر رۇحىن اسقاقتاتىپ، تورالعى رۇحىن جانە بيگتۇان رۇحىن امالياتتا ايگىلەپ، ئار دارەجەلى كادرلاردى جاڭا داۋىردە شەكارا وڭىرگە تامىر تارتۇعا، شەكارا وڭىرگە ۇلەس قوسۇعا نىتالاندىرۇ كەرەك".

زامان وزگەرگەنىمەن، رۇح ماڭگىلىك بولادى. تالاي ۇرپاق بيگتۇاندىقتار بيگتۇان رۇحىن جالعاستىرىپ، قاجىرلىلىقپەن ەڭبەكتەنىپ، شەكارا وڭىرگە تامىر تارتۇعا، شەكارا وڭىرگە ۇلەس قوسۇعا نىتالاندىرۇ كەرەك".

تارتىپ، ئار ۇلت كادرلارىمەن، بۇقاراسىمەن بىرگە وتاندى كورگەيتۇدىڭ، شەكارا ئوڭىردى قورعاۋدىڭ تالاي ـ تالاي ماداق جىرىن جازدى.

سەمسەردى سوقاعا اينالدىرىپ، جاسىل القاپ قالىپتاستىردى

حوتان قالاسىنان اتتانىپ، قاراقاش اۇدانىنىڭ اۇىل ـ قىستاقتارىن باسىپ ئوتىپ، شينجياڭ ئوندىرىس ـ قۇرىلىس بيگتۇانى 14 ـ شىسىنىڭ 47 ـ تۇانىنا كەلدىك. ئتىپ ـ تىك اق تەرەكتەر اسقاق بويى سوزىپ تۇر، شت جاڭا عيماراتتار رەتتى ورنالاسىپتى، تاپ ـ تازا جولدار السقا سوزىلعان... بۇرىنعى جاپان دالا جاسىل القاپقا اينالعان.

"72 جىلدىڭ الدىندا باتىر دا ەر جۇرەك قاھارمان ەگەي قوسىن ئشول جازىرانى ەندەي ئوتىپ، حوتانعا شەرۋ تارتتى. 72 جىلدان بەرى اسكەرى تىك يگەرۋ ۇلانداري شەتسز ـ شەكسز قۇم دالاعا ەگىن سالىپ، قۇبا ئتۇزدى قۇنارلى اتىزعا اينالدىردى، قۇ مەدىيان دالانى جاسىل القاپقا اينالدىردى..." 8 ـ ايدىڭ 3 ـ كۇنى 47 ـ تۇاننىڭ ساقا اسكەرلەر رۇحى كورمە سارايىندا ئتۇسندىرۇشى شيا تيان سياحاتشىلارعا وتكەن ـ كەتكەندەى بايانداۋدا.

1949 ـ جىلدىڭ سوڭىندا اقسۇعا ەندى عانا جەتكەن جۇڭگو حالىق ازاتتىق ارمياسى 1 ـ دالالىق سوعىس ارمياسى 1 ـ بيگتۇان 2 ـ جۇن 5 ـ شى 15 ـ تۇاننداعى 1800 نەشە وفيتسەر ـ اسكەر جاڭا جىل كەلۇدەن بۇرىن حوتاندى ازات ەتۇ بۇيرىعىن تاپسىرىپ الادى. تەز جەتۇ ئۇشىن، وفيتسەر ـ اسكەرلەر ەڭ جاقىن، ئبراق ئارى ەڭ جاپالى جولدى ـــ تاكلاماكان شولىنەن جاياۋ كەسپ ئوتۇدى تاڭدادى.

سول جىلى ەڭ ۇلكەنى ەندى عانا 20 جاستان اسقان جاۋىنگەرلەر تاۋلىك بويى سۇت ئجۇرىپ، قۇمدى بورانعا بوگەلمەي، 790 كيلومەتر شەرۋ تارتىپ، ويىلىپ كەتكەن ايقاتارىمەن "ئولىم تەڭىزىن" باعىندىردى.

بيىل 94 جاستاعى ياڭ شىقۇ سول جىلى تاكلاماكان ئشولىن كەسپ وتكەن جاۋىنگەرلەردىڭ ئبىرى. وتكەندەگى ئتۇرلى ميحناتتار بۇگىنگە دەيىن ونىڭ كوڭىلىندە سايراپ تۇر. "سۇ جوق بولسا، اتتىڭ ئزارىن شەمىز. ولمەسەك عانا، حوتانعا ەڭبەكتەپ بولسا دا بارامىز دەگەن ئبىر عانا سەنىم بولدى!".

1949 ـ جىلى 12 ـ ايدىڭ 22 ـ كۇنى اسعا كۇتكەن حوتاندىعى ئار ۇلت بۇقاراسى ەڭسە كوتەرىپ، ازاتتىققا قول جەتكىزىپ، ئار ۇلت بۇقاراسىنىڭ ئومىر بويى قالىپ قالدى. كەيبىرەۋى قازىر تىعىز جۇسقان 98 ادام، تىعىز جۇسقانعا تىعىز جۇسقان 88 ادام ئبىر ـ بىرلەپ تەكسەرىلىپ، تۇگەلدەي شوعىرلى اۇا ـ شالانىپ مەدىتسينالىق باقىلاۋعا الندى.

اۇرۇ بەلگىسى جوق جۇعمەدالۇشى بايقالعانىن كەيىن، اداقتالىپ تەكسەرىلگەن تىعىز جۇسۇشىلار مەن تىعىز جۇسقانعا تىعىز جۇسقاندارعا دەرەۋ حسۇان تەكسەرۋ جۇرگىزىلىپ، ناتيجەسى تۇگەلدەي بولمىسز بولدى؛ ۇدايىلاندىرىلعان تەگىن حسۇان تەكسەرۋ نەگىزىندە، جالپى حالقتى تەگىن حسۇان تەكسەرتۇگە شاپشاڭ اتتانىسقا كەلتىردى، سوندای ـ اق تەكسەرۋ جيىلگىن ارتتىرىپ، 1:5 بوينشا ئبىر تۇتىككە ارالاستىرۇ تاسىلىمەن حسۇان تەكسەرۋ جۇرگىزىپ، كۇننىڭ ئبىر رەت تەكسەرىپ، ەشقانداي ادامدى قاعىس قالدىرمادى، ئتۇيىندى شوعىرلارعا مەڭزەس ئبىر ادامعا بىردەن تۇتىك دىستەتىلدى.

كىزدى. الايدا جاۋىنگەرلەردىڭ بورىشى ايقاتاعان جوق ەدى.

1952 ـ جىلى 2 ـ ايدا ماۋ زىدۇڭ شينجياڭدا تۇراتىن 100 مىڭنان استام وفيتسەر ـ اسكەرگە سول جەردە كاسپ اۇىستىرۇ بۇيرىعىن ئتۇسىردى: سەندەردىڭ قازىر سوعىستىق قارۋلارىڭدى ساقتاي تۇرىپ، ئوندىرىس ـ قۇرىلىس قارۋىن قولدارىڭا الۋلارىڭا بولادى. وتانىنىڭ شارۋاسى شىعىپ، سەندەردى شاقىرۋدى قاجەت ەتكەن كەزدە مەن سەندەرگە سوعىستىق قارۋدى قايتادان قولعا الپ، وتاندى قورعاۋعا بۇيرىق بەرەمىن.

سوعىس تۇتىنىنەن ەندى عانا ارىلعان وسى اسكەرىلەر شاڭ ـ توزاڭدارىن قاقپاي جاتىپ ئشول جازىرانىڭ جيەگىنە جول الدى، سەمسەرلەرىن بالقىتىپ سوقا جاساپ، قۇبا تۇزدە تىك يگەردى. "ئبىز سول كەزدە 50 مىڭ مۇ جەر تىڭ اشىپ، 30 مىڭ مۇنى جەرگىلىكتى ورىنداعى ئار ۇلت بۇقاراسىنا بەردىك. اۇىلداستار ساري توپىراقتى ۇستاپ، كوزدەرىنە جاس الا 'جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتياسى جاساسىن' دەپ ايعايلادى"، ـ دەدى ياڭ شىقۇ ەسكە الىپ.

جۇڭحۇا ۇلتىنىڭ ئتۇبىرلى مۇددەسى مەن مەملەكەتتىڭ تۇتاستىعى، ۇلتتار ىنتىماعى، شەكارا قورعانسىن بەكەمدەۋ ئۇشىن بيگتۇان پەرزەنتتەرى وتانعا دەگەن شەكسز ادالدىقپەن تيانشان الابىنا تامىر تارتىپ، قۇبا ئتۇز، جاپان دالادا شارۋاشلىق قۇرىپ، جاڭا جۇڭگونىڭ اسكەرى كيم كيمەيتىن، اسكەرى اتاق بەرىلمەيتىن، اسكەرى جالاقى المايتىن، ماڭگى قورعانىستىق اۇسۇ بولمايتىن ەرەكشە جاۋىنگەرلەرىنە اينالدى.

وسىندا ئومىر بويى قالىپ قالدى. كەيبىرەۋى قازىرگە دەيىن شينجياڭنان ايرىلمادى، كەيبىرەۋى ۇرپاقتارىن شينجياڭدا قالدىردى، "جاستىق كوكتەمىمدى، بۇكىل ئومىرىمدى ارنايمىن، بۇكىل ئومىرىمدى ۇرپاقتارعا ارنايمىن" دەيتىن ادال سەرتىن ساقتاۋدا.

"جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتياسىنىڭ باستاۋىندا، ورىندالمايتىن ئىس جوق. بارلىق قۇلشىنسىم تاتيدى، مەن وكىنبەيمىن"، ـ دەدى ياڭ شىقۇ.

تىك يگەرىپ، شەكارا قورعاپ، ادالدىعىن ايگىلەدى

296 جاماۋ سالىنعان مىناۋ اسكەرى ىشككە 70 جىلدىڭ ئجۇزى بولدى، ونى اسكەرى تىك يگەرۋشى ساقا جاۋىنگەر ۋاڭ دىمىڭ تارتۇ ەتكەن..." 8 ـ ايدىڭ 6 ـ كۇنى شينجياڭ بيگتۇان اسكەرى تىك يگەرۋ مۇراجايىنىڭ ئتۇسىندىرۇشىسى ۋاڭ يۇانيۇان ادامدارعا "ئبىر اسكەرى ىشكتىڭ" اڭگىمەسىن ايتىپ جاتتى.

جاڭا جۇڭگو قۇرىلعان العاشقى مەزگىلدە بيگتۇان جاۋىنگەرلەرى تارتا ئشپ، قويا جەپ، ۇنەمدەلگەن ئاربىر تيىن اقشانى شينجياڭ قۇرىلىسىنا جۇمسادى.

"وسىنداي قىرىق شوقپىت جاماۋ تۇسكەن كيىمدەردىڭ ئوزىن جاۋىنگەرلەر كيۇگە قيمايتىن. اتىز باسىنا ەڭبەككە بارعاندا كيىمدەرىن شەشپ تاستاپ، ۇستىلەرىنە باتتاستىرا بالشىق جاعىپ جۇمىس ىستەيتىن". بۇل ىشك تۇرالى ئسۇز بولسا، شينجياڭنىڭ ئوندىرىس ـ قۇرىلىسىنا ەڭ العاش قاتىناسقان اسكەرى تىك يگەرۋ جاۋىنگەرلەرىنىڭ ئبىرى، بيىل 85 جاستاعى حۇ يوۋسايدىڭ كوڭىلى ايرىقشا تولقىپ كەتەدى.

تىك يگەرۋدىڭ ەڭ جاپالى كەزىندە، جاۋىنگەرلەرگە جىلىنا ئبىر پار جالاڭ كيىم، 3 جىلدا ئبىر پار ماقتالى كيىم تارادىلدى. كەزدەمە ۇنەمدەۋ ئۇشىن، سول كەزدە تاراتىلعان اسكەرى كيىمدەرگە قالتا مەن جاعا سالىنبادى، ئار ادام جىلىنا ئار جاقتان 91.2 يۋان ۇنەمدەپ، شينجياڭنىڭ قۇرىلىسىنا جاردەمگە اتادى.

اسكەرى تىك يگەرۋشى جاۋىنگەرلەر قالتقىسز ۇلەس قوسۇ، قاجىرلىلىقپەن شارۋاشلىق قۇرۇ سىندى تاڭداۋلى ئداسۇرىدى ساۋلەلەندىرىپ، قىرۋار تىك جەر اشىپ قانا قويماي، شينجياڭنىڭ تۇڭعىش توپتاعى ونەركاسىپ كاسىپورىندارىن قۇرىپ، شينجياڭنىڭ ەكونوميكالىق، قورعامدىق داماۋىنا بەرىك نەگىز قالادى.

تىك يگەرۋەمەن بىرگە، شەكارانى دا قورعاۋ كەرەك ـ تى.

جۇڭگو جەر اۇداننىڭ التىدان ئبىر ۇلەسىن ۇستايتىن شينجياڭ 8 مەملەكەتپەن شەكارالاسادى. جۇڭگونىڭ باتىس سولتۇستىك شەكارا سىزىعىندا اسكەرىلەردەن سىرت، بيگتۇاننىڭ جاۋىنگەرلەرى تۇرادى.

57 جىل، جالىنداعان جاستىق شاقتان شاشى كۇمىستەي اعارعانعا دەيىن، شينجياڭ ئوندىرىس ـ قۇرىلىس بيگتۇانى 9 ـ شىسى 161 ـ تۇاننىڭ زەينەتكە شىققان قىزمەتكەرى ۇي دىيۇۋ ئار كۇنى شەكارا سىزىعىن بويلاپ ارلى ـ بەرلى 10 نەشە كيلومەتر جول باسىپ، شەكارا شارلاۋدا جالپى باسقان جولى 200 مىڭ كيلومەترەدەن استى.

6 ـ ايدىڭ 29 ـ كۇنى داڭقپەن "1 ـ شلدە وردەنىن" العاننان كەيىن، 81 جاسىنداعى ۇي دىيۇۋ پارتيا ۇيىمىنا ايىندى تۇردە: "مەن قارا تۇياعمىنان حال كەتكەنشە كۇزەتتە تۇرامىن" دەپ ۋادە بەردى.

جاڭا جۇڭگونىڭ تىك يگەرۋ، شەكارا كۇزەتۈ ىستەرىنىڭ شۇعىلالى امالياتى باردىسىندا، توڭىرەكتىڭ ئتورت بۇرىشىنان كەلگەن بيگتۇاندىقتار پارتيانىڭ ۇندەۋىنە قۇلاق اسىپ، "وتان ئۇشىن قاراۋلدا تۇرامىز" دەيتىن كوكىرەك كەرنەگەن اسقاق جىگەرمەن وتان شەكاراسىن ئۇن ـ ئتۇنسز قورعاپ، ەش قارىمجى تالاپ ەتپەي، قالتقىسز ۇلەس قوسىپ، جان تەبىرەنتەرلىك تالاي ـ تالاي قاھارماندىق نزگى ىستەر قالدىردى. بۇلاردىڭ قاتارىندا، بورىكتىلەردەن قالسپاعان جەلەكتىلەر، ناشار جاراتىلىستىق ورتانى جەڭە وتىرىپ توعان قازعان "تارىم وزەنىندەگى 5 بويجەتكەن"، ئبيازى ئجۇندى قويدى ئساتتى جەتىلدىرىپ شىققان جۇڭگو ينجەنەريا اكادەمياسىنىڭ اكادەميگى لىۋ شوۋرىن، ما جۇن ـ ۋ، يوۋ لياڭيىك، جاڭ يۇجىندەر بار... ولار قايسارلىق پەن تاباندىلىق ارقىلى بيگتۇان رۇحىن جاندى تۇردە ايگىلەدى.

ئورىس اشا العا ۇمتىلعان جاڭا ساپاردى باستادى

ئستى باستاۋ قين، كۇرەس تابىسقا جەتكىزەدى. تاريح كىتاپتارىن پاراقتاساڭىز، ەندى ازات بولعان كەزدە شينجياڭ بىرىنشىدەن كەدەي، ەكىنشىدەن اق ەكەنىن، بارلىق سالانىڭ تۇرالاپ تۇرعانىن كورەسىز.

بايىرعى جاپان دالادا، بيگتۇان پەرزەنتتەرى توڭكەرىستىك ۇمىتكەرلىك رۇحپەن ئتۇرلى ماشاقات ـ قيىندىقتار مەن حاۋپ ـ قاتەرلەردى، بوگەتتەردى جەڭىپ، قۇر الاقان كۇيى شارۋاشلىق قۇرىپ، جوقتان بار بولىپ، جاڭا جۇڭگونىڭ تىك يگەرۋ، شەكارانى كۇزەتۈ ىستەرىنىڭ بەتىن اشتى. جاراتىلىستىق ورتاسى ايرىقشا ناشار جانە قۇرىلىس تاجىريبەسى توتەنشە كەمشىل جاعدايدا، بيگتۇاندىقتار قاشاندا ئورىس اشا العا ۇمتىلاتىن رۇحانى كۇيمەن بيگتۇاننىڭ ئتۇرلى قۇرىلىس جانە رەفورما ىستەرىن ىلگەرى باستىرىپ، شينجياڭنىڭ قازىرگى زامان تاريحىنداعى كوپتەگەن "بىرىنشىلىكتى" جاراتتى، ايتالىق، شينجياڭنىڭ العاشقى توپتاعى وسى زامانعى ونەركاسىبى، العاشقى پاراق قاعازى، العاشقى كەسەك قانتى، العاشقى قالامى سياقتىلار.

قازىرگى تاڭدا، تىرشىلىك تىنىسىنا تولى نەشە جۇزدەگەن جاساندى شۇراتتار ميكروب جويۇدى كۇشەيتتى. شوعىرلى اۇاشالاۋ ورىندارىن زارارسىزداندىرىپ ميكروب جويۇ قىزمەتىن كۇشەيتىپ، اۇا الماستىرىپ، زارارسىزداندىرىپ ميكروب جويۇدى جانە زاتتاردىڭ بەتىن، تازالىق قۇرالدارىن زارارسىزداندىرۇدى كۇشەيتتى؛ ئاربىر اۇاشالاۋ تۇيىندەرىندە ارناۋلى زارارسىزداندىرىپ ميكروب جويۇ ئتۇيىنىن بەلگىلەپ، مۇلدەم حاۋىپسىزدىككە شنايى كەپىلدىك ەتتى.

الاتاۋ قالاسى 8 ـ ايدىڭ 15 ـ كۇنىنەن باستاپ ئتۇيىندى وڭىرلەرگە جابىق باسقارۋ جۇرگىزدى. سونىمەن بىرگە، شەكارا وتكەلىن تۇتاس باردىستا جابىق باسقارۋدى اناۋرلىم كۇشەيتىپ، يمپورت زاتتارىنا مەڭزەس حسۇان تەكسەرۋ، زارارسىزداندىرىپ ميكروب جويۇ شارالارىن قاتاڭ تياناقتاندىردى.

بۇراتالا وبلىستىق حالىق ۇكىمەتىنىڭ ورىنباسار باس حاتشىسى، كەڭسە مەڭگەرۋشىسى جاڭ مىڭفان بىلاي دەپ تانىستىردى: كەلەسى قادامدا، بۇراتالا وبلىسى ئومىردى بارىنەن جوعارى قويۇعا، حالقتى بارىنەن جوعارى قويۇعا تاباندى بولىپ، ۇاقىتتى قولدان بەرمەي ەپىدەميولوگيالىق تەكسەرۋ، تەگىن انىقتاۋ، ئتۇيىندى وڭىرلەردەگى ئتۇيىندى ادامدارىدى عىلمي باسقارۋ ـ تىزگىندەۋ جانە حسۇان تەكسەرۋ سياقتى قىزمەتتەردى تياناقتاندىرىپ، زاڭ بويىنشا ساقتانىپ ـ تىزگىندەۋگە، عىلمي ساقتانىپ ـ تىزگىندەۋگە، دالمە ـ ئدال ساقتانىپ ـ تىزگىندەۋگە تاباندى بولىپ، شەشۇشى بولكتەردە، ئتۇيىندى ورىنداردا جانە ئتۇيىندى ادامدار شوعىرىنا مەڭزەس دالمە ـ ئدال ساقتانۇ ـ تىزگىندەۋدى كۇشەيتىپ، ىندەتتەن ساقتانۇ ـ تىزگىندەۋ قىزمەتتىن كۇش سالا جاقسى ىستەپ، ىندەتتىك ورشۇىنەن، تالۇىنان باتىل ساقتانادى.

تاكلاماكان، قۇربانتۇڭعىت سىندى ەكى ۇلكەن ئشولدىڭ توڭىرەگىندە بوي كورسەتتى. ارال، تۇمسىق، كوكدالا...، وسىزاماندانعان جاڭا قالالار قۇبا ئتۇز، جاپان دالادا بوي كوتەردى، مىڭنان استام ونەركاسىپ كاسىپورنى تيانشان الابىندا جۇلدىزداي جامىرادى، شىجىزى داشۇەسى، تارىم داشۇەسى سياقتى جوعارى مەكتەپتەر "تومەنگە تۇسە الاتىن، تۇراقتاپ تۇرا الاتىن، جۇمسقا جارامدى، جاقسى ىستەيتىن" جارامدى توپ ـ توپ دارىندىلار تاربيەلەدى.

بۇگىنگى كۇندەرى بيگتۇاندا 14شى، 170تەن استام ەگىن، مال شارۋاشلىق تۇان ـ الاڭى، 2200دەن استام ليان ـ دۇي بار. نەشە ۇرپاق بيگتۇاندىقتار اعا بۇىنداردان قالدىرعان قىمباتتى رۇحانى بايلىقتا مۇراگەرلىك ەتىپ جانە ونى ساۋلەلەندىرىپ، بيگتۇان رۇحىن قانعا ئسىڭىرىپ، كۇندەلىكتى تۇرمىسپەن توعىستىردى، ونان دا ماڭىزدىسى، بيگتۇان رۇحىن قازىرگىنى تياناق ەتىپ، بولاشاققا بەت العان جوباعا جازدى.

توعىسپالى داماۋ جولىندا، شينجياڭ ئوندىرىس ـ قۇرىلىس بيگتۇانى 12 ـ شىسى ئۇرىمجى قالاسىمەن بىرلەسە دامىدى، 2018 ـ جىلى 6 ـ ايدىڭ 22 ـ كۇنى ئۇرىمجى كەشەندى قورعامالى باجى رايونى رەسمي ىسكە قوسلىپ، بيگتۇان مەن جەرگىلىكتى ورىن سەلبەستىگىنىڭ جاڭا امالياتىن باستادى؛ كەدەيلىكتەن ارىلتۇدان قامال الۋدىڭ ئبىرىنشى شەبىندە، بيگتۇان "ئبىر تۇان، ئبىر كاسىپورىن ئبىر لياڭگە كومەكتەسۇ، ئبىر ورىن، ئبىر تاراۋ ئبىر لياڭگە جەتەكشىلىك ەتۇ" كومەكتەسۇ ـ سۇيەمەلدەۋ بەتالىسىن العا قويدى، 2019 ـ جىلدىڭ سوڭىندا بيگتۇاندا كەدەي تۇان ـ الاڭدار كەدەيلىك قالپاعىن تۇگەلدەي الىپ تاستادى، كەدەي ليان ـ دۇيلەر تۇگەلدەي كەدەيلىك تىزىمىنەن شعارىلدى، كەدەيلەر تۇگەلدەي كەدەيلىكتەن ارىلدى.

قازىرگى تاڭدا بيگتۇاننىڭ جالپىلىق قۇاتى ۇزدىكسز ۇلعايىپ، ەكونوميكانىڭ جالپى مولشەرى تىك ساتىعا كوتەرىلدى. 2020 ـ جىلى بيگتۇاننىڭ ئوندىرىس جالپى ئونىم قۇنى 290 ميلليارد 514 ميلليون يۋان بولىپ، الدىڭعى جىلداعىدان 4.5% ارتتى. جالپىلىق ناقتى قۇاتتىڭ ۇزدىكسز زورايۇىنىڭ استارىندا نەشە ۇرپاق بيگتۇاندىقتاردىڭ بيگتۇان رۇحىن امالياتتا ايگىلەگەن جاندى بەينەسى جاتىر.

"بيگتۇان رۇحى بيگتۇاندىقتاردى قىيندىقتاردان قامال الۋعا، ىنتىماقتاسا كۇرەس جۇرگىزۇگە، بيگتۇان ىستەرىنىڭ جاڭا جاعدايىن ۇزدىكسز اشۇعا ۇيىستىرا تىن، ىنتالاندىراتىن جانە جەتەكتەيتىن تۇ، بيگتۇاندىقتاردىڭ ەڭ باعالى رۇحانى بايلىعى"، ـ دەدى شىجىزى داشۇەسى پارتكومى ۇگىت ئبولىمىنىڭ ورىنباسار باستىعى، رۇحانى ورىكنەيت كەڭسەسىنىڭ مەڭگەرۋشىسى چيڭ تاۋ.

(باسى 1 ـ بەتتە)

جاڭا تيپتى ايدارشا ۋيرۇس وكپە قابىنۇ اۇرۇ بەلگىسى جوق 3 جۇعمەدالۇشىنىڭ بارىندە 14 كۇن نىشىندە شەكارادان شعۇ، شينجياڭنان شعۇ تاريحى جوق، ورتا، جوعارى دارەجەلى حاۋپ ـ قاتەرلى وڭىرلەردە ساياحاتتاۋ، تۇرۇ تاريحى جوق، دياگنوزى تۇراقتانعان ناۋقاستارمەن، كۇمانداعى ناۋقاستارمەن جانە اۇرۇ بەلگىسى جوق جۇعمەدالۇشىلارمەن جاناسۇ تاريحى جوق.

الاتاۋ قالاسىنىڭ ىندەتتەن ساقتانۇ ـ تىزگىندەۋ قولباسشىلىق شتابى توتەنشە جاعدايعا توتەپ بەرۇ دايىندىق جوباسىن جەدەل ىسكە قوسپ، ىندەتتەن ساقتانۇ ـ تىزگىندەۋ بوينشا ئبىر جاقتى ەتۇدىڭ قاتىستى قىزمەتتەرىن جالپى بەتتىك ورىستەتتى. اۇتونوميالى رايوننىڭ جانە بۇراتالا وبلىسىنىڭ ىندەتتەن ساقتانۇ ـ تىزگىندەۋ قولباسشىلىق شتابى دەرەۋ مامانداردىڭ گرۋپپاسىن الاتاۋ قالاسىنا بارىپ ىندەتتەن ساقتانۇ ـ تىزگىندەۋ قىزمەتىنە جەتەكشىلىك ەتۇگە جىبەرىپ، ىندەتتىك ورىسىمەۋىنە، تارالماۋىنا شنايى كەپىلدىك ەتىپ، ئار ۇلت بۇقاراسىنىڭ ئومىرىنىڭ حاۋىپسىزدىگى مەن دەنساۋلىق سالاماتتىعىن باتىل قورعادى.

اۇتونوميالى رايوننىڭ اۇرۇدىڭ الدىن الۇ جانە ونى تىزگىندەۋ مامانداريىنىڭ جەتەكشىلىگىندە بۇراتالا وبلىسى ئار اۇدان، قالادىعى كاسىپتىك كۇشتەردى الاتاۋ قالاسىنداعى جەرگىلىكتى اۇرۇدىڭ الدىن الۇ جانە ونى تىزگىندەۋ تاراۋلارىمەن جانە نەگىزگى ساتى كادرلارىمەن بىرلەسىپ، 7 ەپيدەميولوگيالىق تەكسەرۋ قوسىنى قۇرۇعا ۇيىمداستىرىپ، حسۇان تەكسەرۋ ناتيجەسى بولمەدى بولعاندارعا ەپيدەميولوگيالىق تەكسەرۋ جانە ۋيرۇستىڭ تەگىن انىقتاۋ قىزمەتىن جەدەل ورىستەتتى، قازىر اۇرۇ بەلگىسى جوق 3 جۇعمەدالۇشىنىڭ قيمىل كولەمىن نەگىزىنەن يەلەپ بولدى، قازىر تىعىز جۇسقان 98 ادام، تىعىز جۇسقانعا تىعىز جۇسقان 88 ادام ئبىر ـ بىرلەپ تەكسەرىلىپ، تۇگەلدەي شوعىرلى اۇا ـ شالانىپ مەدىتسينالىق باقىلاۋعا الندى.

اۇرۇ بەلگىسى جوق جۇعمەدالۇشى بايقالعانىن كەيىن، اداقتالىپ تەكسەرىلگەن تىعىز جۇسۇشىلار مەن تىعىز جۇسقانعا تىعىز جۇسقاندارعا دەرەۋ حسۇان تەكسەرۋ جۇرگىزىلىپ، ناتيجەسى تۇگەلدەي بولمىسز بولدى؛ ۇدايىلاندىرىلعان تەگىن حسۇان تەكسەرۋ نەگىزىندە، جالپى حالقتى تەگىن حسۇان تەكسەرتۇگە شاپشاڭ اتتانىسقا كەلتىردى، سوندای ـ اق تەكسەرۋ جيىلگىن ارتتىرىپ، 1:5 بوينشا ئبىر تۇتىككە ارالاستىرۇ تاسىلىمەن حسۇان تەكسەرۋ جۇرگىزىپ، كۇننىڭ ئبىر رەت تەكسەرىپ، ەشقانداي ادامدى قاعىس قالدىرمادى، ئتۇيىندى شوعىرلارعا مەڭزەس ئبىر ادامعا بىردەن تۇتىك دىستەتىلدى.

مەكەن ـ جايىمىز: ئۇرىمجى قالاسى حۇڭيۇان سولتۇستىك جولى 500 ـ ئومىر، تاراتۇ ورتالىعى: 5593062، جارناما باسقارماسى: 5593341 پوچتا ئومىرى: 830028، ايلىق باعاسى 19 يۋان، جىلدىق باعاسى 228 يۋان